

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Mer fastighetsnära insamling av förpackningsavfall och returpapper – utveckling av producentansvaren

Yttrande till regeringen över promemoria M2018/00852/R

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott noterar informationen till protokollet.

Sammanfattning

Regeringen har tagit fram ett förslag som ska utveckla producentansvaren för förpackningsavfall och returpapper. Förslaget syftar till att öka mängden insamlade förpackningar och returpapper bland annat genom att ställa tydliga krav på framtidens system för insamling av detta avfall. Kommunen ställer sig positiv till förslaget i stort men påpekar behovet av förtydliganden på vissa punkter.

Natur- och trafiknämnden bereder ett förslag till yttrande från Nacka kommun vid sitt sammanträde den 15 maj 2018. Eftersom yttrandet måste ges in senast den 8 juni kommer nämndens förslag läggas fram direkt till kommunstyrelsen vid dess sammanträde den 4 juni 2018. I detta ärende redovisar stadsledningskontoret förslagen i promemorian och det förslag till yttrande som tagits fram för natur- och trafiknämndens beredning.

Ärendet

Regeringen har remitterat promemorian ”Mer fastighetsnära insamling av förpackningsavfall och returpapper – utveckling av producentansvaren” till bland andra Nacka kommun. Yttrande ska ges in senast den 8 juni 2018. Natur- och trafiknämnden tar ställning till ett förslag till yttrande vid sitt sammanträde den 15 maj 2018. Eftersom kommunens slutliga yttrande ska antas av kommunstyrelsen och remisstiden går ut den 8 juni 2018, lämnar stadsledningskontoret i detta läge information om den remitterade promemorian och om det förslag till yttrande som ska beredas av natur- och trafiknämnden



Förslagen i promemorian

I promemorian föreslår regeringen ändringar för att utveckla producentansvaren. De sammanfattas i promemorian huvudsakligen enligt följande.

Ansvaret för insamlingen av förpackningsavfall och returpapper ligger idag på producenterna. Flera studier visar att den insamlade mängden och kvaliteten på det insamlade materialet blir högre när avfallet samlas in fastighetsnära. För att utveckla systemet för insamling behöver det förtydligas vilken servicegrad ett lämpligt insamlingssystem ska ha. Producenternas insamlingssystem för förpackningsavfall och returpapper har idag väsentligt lägre servicegrad än kommunernas system för insamling av hushållsavfall. Promemorians förslag syftar till att ställa tydliga krav på framtidens system för insamling av förpackningsavfall och returpapper. Det bör beslutas genom förordning vad som ska krävas för att ett insamlingssystem ska vara lämpligt, särskilt vad gäller servicegrad på insamlingen av avfall från hushållen.

Medborgarna ska ha möjlighet och skyldighet att sortera ut förpackningsavfall och returpapper. Insamlingen av förpackningsavfall och returpapper är en tjänst av allmänt intresse och det är inte rimligt att enskilda hushåll ska behöva betala extra för att få en högre servicegrad som syftar till att öka mängden separat insamlat avfall.

Från och med den 1 april 2025 ska insamlingssystemen transportera bort returpapper och hushållens förpackningsavfall av de vanligast förekommande materialen (papp, papper, kartong, wellpapp, plast, glas och metall) från alla bostadsfastigheter. Detta gäller dock inte i de fall en transport från bostadsfastigheten inte är skälig med hänsyn till en fastighets utformning, belägenhet eller andra omständigheter som gör det svårt att ordna transport från fastigheten. Om borttransport från bostadsfastigheten inte bedöms skälig ska returpapperet och förpackningsavfallet av de vanligast förekommande materialen samlas in på en plats som med hänsyn till omständigheterna ligger så nära bostadsfastigheten som möjligt. För att ge aktörerna tid att bygga ut systemet och höja servicegraden så kommer kraven på servicenivå gällande borttransport från bostadsfastigheter från den 1 januari 2021 fram till den 1 april 2025 att gälla minst sextio procent av alla bostadsfastigheter.

Ett insamlingssystem ska tillhandahålla särskilda insamlingsplatser för den del av hushållens förpackningsavfall som inte ska samlas in från bostadsfastigheterna. Dessa insamlingsplatser ska vara lättillgängliga för dem som vill lämna ifrån sig förpackningsavfallet. De tillståndspliktiga insamlingssystemen ska dessutom ha insamlingsplatser för förpackningsavfall i utemiljöer där många människor vistas, till exempel på välbesökta badplatser och i parker.

Insamlingssystem för förpackningsavfall ska omfatta förpackningsavfall av alla material. Den som driver ett insamlingssystem som har tillstånd att samla in förpackningsavfall ska lämna information till hushåll och producenter om syftet med materialutnyttjande och om möjligheterna att materialutnyttja olika förpackningsmaterial.

Producenternas ansvar för och krav på förpackningarnas utformning tydliggörs. Förpackningar ska anses uppfylla förpackningsförordningens krav på utformning om de uppfyller kriterierna i relevanta harmoniserade standarder (standarder som har utarbetats av EU-kommissionen). För att renodla producentansvaret får kommunerna endast samla in förpackningsavfall respektive returpapper om de har avtal med ett tillståndspliktigt insamlingssystem.

Förpacknings- och returpappersförordningarna kompletteras med bestämmelser om sanktioner och avgifter för prövning och tillsyn. Skyldigheten att rapportera till Naturvårdsverket om den mängd förpackningar, tidningar och tidningspapper som producenterna släppt ut på den svenska marknaden flyttas från den som driver insamlingssystem till producenterna. En anmälningsplikt införs för de som utan att vara tillståndspliktiga samlar in förpackningsavfall eller returpapper från verksamheter. Dessa förändringar ger Naturvårdsverket bättre möjlighet att bedriva tillsyn och att samla in statistik.

Definitionerna av begreppet producent ändras så att det bara ska finnas en producent per tidning eller tidningspapper och en till två producenter per förpackning.

Förslaget till yttrande

I det framtagna förslaget till yttrande är Nacka kommun positiv till förslaget att förpackningsavfall och returpapper ska transporteras bort från alla bostadsfastigheter från och med 1 april 2025. Kommunen föreslås även vara positiv till förtydligandet att det är producenterna som ska ha det finansiella ansvaret för insamlingen. Kommunen föreslås tillstyrka att insamlingssystemet ska ansvara för insamlingsplatser för förpackningsavfall i utemiljöer och att informera om miljönyttan med att materialutnyttja förpackningsavfallet. Därtill påpekas i förslaget till yttrande behovet av förtydliganden ur vissa synpunkter, till exempel behovet av samordning inom den fysiska planeringen, beaktande av miljöbelastning från transporter och vikten av fastighetsägarnas deltagande i samråd om utformningen av systemet.

Ekonomiska konsekvenser

Yttrandet i sig har inga ekonomiska konsekvenser. Om förslaget om mer fastighetsnära insamling av förpackningsavfall och returpapper beslutas innebär det att producenterna kommer ha det fullständiga finansiella ansvaret för insamling av förpackningsavfall och returpapper. Införandet av fastighetsnära insamling av dessa fraktioner kommer alltså inte leda till någon höjning av avfallstaxan. Eventuella ekonomiska konsekvenser för kommunen är att det kommer att behöva planeras för fler platser för insamling av förpackningsavfall och returpapper nära fastigheterna.



Konsekvenser för barn

Natur- och trafیکنämnden gör bedömningen att det inte är relevant att bedöma konsekvenser för barn och ungdomar i detta ärende

Bilagor

Bilaga 1 Förslag till yttrande 20180507

Bilaga 2 Regeringskansliets promemoria om mer fastighetsnära insamling av förpackningsavfall och returpapper M2018/00852/R

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör
Stadsledningskontoret

Dag Björklund
Trafik- och fastighetsdirektör